

Рибак М. О.

*аспірант кафедри підприємництва та туризму
Поліського національного університету
м. Житомир, Україна*

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-290-9-30>

СОЦІАЛЬНІ ПРІОРИТЕТИ ЕФЕКТИВНОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Протягом багатьох років на вітчизняну економіку суттєво впливає проблема розвитку підприємництва, ключову роль в якому відіграють малі та середні його суб'єкти. Вчені та керівники підприємств розглядають можливість підтримки малого та середнього бізнесу як вирішення цілої низки соціальних та економічних проблем. Урядом пропонуються та приймаються рішення щодо способів підтримки та стимулювання підприємницької діяльності в Україні на різних рівнях державної влади. Ґрунтуючись на кількості програм урядових органів у цій галузі, ми вважаємо цю проблему однією з найактуальніших у нашій країні [1].

Зниження безробіття, надалі, може сприяти підвищенню купівельної спроможності населення, зростанню доходів та формуванню «середнього» класу в Україні.

Цікаво, що подібна тенденція спостерігається і в США. Проте це пояснюється тим, що в Сполучених Штатах розміщені генеральні офіси понад 250 найбільших транснаціональних компаній світу. Дослідники ОЕСР зазначають, що малі та середні підприємства роблять величезний внесок у розвиток економіки, оскільки не лише створюють нові робочі місця, а й додану вартість (в середньому від 50 % до 60 %), що збільшує величину ВВП країни. В таблиці 1 представлено кількість працівників, зайнятих на малих, середніх та великих підприємствах.

Як бачимо, економічно підтвердженим фактом зміни статусу малого та середнього підприємства є його вплив на рівень зайнятості в Україні. Так, у 2021 році чисельність зайнятих працівників у суб'єктів малого підприємництва становила 4319757 осіб, що становило 48 % до загальної кількості зайнятих працівників в економіці України [3]. За 2015–2021 роки кількість зайнятих працівників у малому

підприємстві збільшилася на 4 %, при тому, що у середньому підприємстві за аналізований період вона зросла на 3 %.

Таблиця 1

Кількість зайнятих працівників у суб'єктів господарювання

Роки	Кількість зайнятих працівників у суб'єктів господарювання						Темп зміни до попереднього року, %	Темп зміни до 2015 р., %
	суб'єкти великого підприємництва		суб'єкти середнього підприємництва		суб'єкти малого підприємництва			
	тис. осіб	%	тис. осіб	%	тис. осіб	%		
2015	2383,8	24,5	3054,2	31,4	4291,2	44,1		
2016	1915,1	21,8	2766,4	31,4	4115,1	46,8	1,0	1,0
2017	1708,6	20,9	2632,7	32,2	3838,7	46,9	0,9	0,9
2018	1586,6	19,6	2650,0	32,7	3871,8	47,7	1,0	0,9
2019	1560,9	19,2	2623,8	32,2	3956,3	48,6	1,0	0,9
2020	1574,3	18,5	2784,5	32,6	4173,7	48,9	1,1	1,0
2021	1608,3	17,8	3089,7	34,3	4319,8	47,9	1,0	1,0

Джерело: побудовано автором на основі [2]

З даних аналізу таблиці 2.1 ми бачимо, що величина зайнятих в підприємстві осіб станом на 2021 рік сягає 9 млн. чол. При цьому найбільша частка припадає на малий бізнес (4319,8 тис. чол. зайняті на малих підприємствах і 3971 тис. чол. зайняті на мікропідприємствах). Така статистика наголошує на важливості розвитку малого та середнього підприємництва, оскільки практично кожен четвертий співробітник зайнятий у сфері малого та середнього підприємництва.

На сучасному етапі економічного розвитку стосовно малого підприємництва можна виділити наступні проблеми:

- ефективність функціонування підприємства зменшується у зв'язку з недостатністю обігових коштів;
- обмежений доступ до коштів, що виділяються державою, суб'єктом та муніципальним округом на підтримку розвитку малого та середнього підприємництва;
- умови кредитування носять жорсткий характер, оскільки багато підприємств мають високий рівень заборгованості зі свого боку;
- високий рівень контролю з боку держави, внаслідок чого є ризик збільшення фінансових витрат.

Література:

1. Бедринець М. Д. Ефективність діяльності суб'єктів підприємництва в сучасних умовах господарювання. *Бізнес Інформ*. 4 (2013). С. 183–190.

2. Бестужева С. В., Козуб В. О. Економічне забезпечення розвитку суб'єктів господарювання у сфері міжнародного бізнесу: формування ефективної системи ризик менеджменту. 2021.

3. Глєбова А. І. Європейський досвід підтримки інноваційного малого і середнього підприємництва. *Глобальні та національні проблеми економіки*. Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського. 2014. Вип. 2 (2014). С. 47–52.